

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon liikunnan osaamisalan suorittanut osaa ohjata yksilöitä ja asiakasryhmiä liikkumaan yksilöllisiä ja monipuolisia menetelmiä käyttäen sekä kehittää liikunnan toimintaympäristöä noudattaen alan lainsäädäntöä, eettisiä periaatteita sekä turvallisuusmääräyksiä. Hän osaa kannustaa liikunnalliseen elämäntapaan, korostaa liikunnan vaikutusta fyysiseen suoriutskykyyn, terveyteen sekä psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Urheiluvalmennuksen osaamisalan suorittanut osaa toimia valmentajana valmennustyössä ja kehittää osaamistaan valmentajana sekä kehittää valmennuksen toimintaympäristöä. Hän osaa toimia valmentajana ihmislähtöisesti, tukea ja seurata urheilijan kokonaisvaltaista kehittymistä sekä edistää valmennus- ja kilpailutilanteiden turvallisuutta.

Molempien osaamisalojen suorittaneella on valmiudet kehittää ammatillista osaamistaan, huolehtia omasta työ- ja toimintakyvystään sekä toimia halutessaan yrittäjänä.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon liikunnan osaamisalan suorittanut voi toimia liikunnan suunnittelu- ja ohjaustehtävissä erilaisissa toimintaympäristöissä julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla. Julkisella sektorilla tavallisimpia työympäristöjä ovat kunnan liikuntatoimi sekä muut liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvät toimialat. Yksityisellä sektorilla liikunnan osaamisalan suorittanut työskentelee liikuntayrityksessä, muun alan yrityksessä liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvissä tehtävissä tai itsenäisenä liikuntayrittäjänä. Kolmannella sektorilla tavallisimpia työympäristöjä ovat liikunta- ja urheiluseurat sekä alueelliset ja valtakunnalliset liikunta- ja urheilujärjestöt.

Urheiluvalmennuksen osaamisalan suorittanut voi toimia valmennustehtävissä yksityisellä, julkisella tai kolmannella sektorilla. Yksityisellä sektorilla valmennuksen osaamisalan suorittanut työskentelee urheilun ammattiorganisaatioissa tai yksityisenä yrittäjänä valmennustyössä. Julkisella sektorilla tavallisimpia työympäristöjä ovat valmennuskeskukset ja urheiluakatemit, kolmannella sektorilla tavallisimpia työympäristöjä ovat liikunta- ja urheiluseurat.

Perusteen nimi	Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-5012-2025
Korvattavat määräykset	OPH-1161-2018
Koulutukset	Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto (384248)
Osaamisalat	Liikunnan osaamisala (2343) Urheiluvalmennuksen osaamisala (1019)
Tutkintonimikkeet	Urheiluvalmentaja (AT) (10177) Liikuntaneuvoja (AT) (20046)
Voimaantulo	01.08.2026
Pdf luotu	11.03.2026

Sisältö

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	4
2.1. Toimiminen liikunnan toimintaympäristöissä, 15 osp (108536).	4
2.2. Liikuntaneuvonta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, 30 osp (108543).	5
2.3. Liikunnan ohjaaminen eri ikäkausina, 45 osp (108534).	6
2.4. Yksilöllinen hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp (108433).	7
2.5. Liikunnan ohjelmapalvelussa toimiminen, 30 osp (108540).	9
2.6. Liikunta- ja luontomatkailu hyvinvoinnin edistämiseksi, 15 osp (108545).	10
2.7. Liikunnan ja hyvinvoinnin etäpalveluiden toteuttaminen, 15 osp (108541).	11
2.8. Oman brändin rakentaminen, 15 osp (108537).	12
2.9. Kestävä ja vastuullinen seura- ja yhdistystoiminta, 15 osp (108546). . .	13
2.10. Yrittäjänä toimiminen liikunta- ja valmennusalaalla, 30 osp (108544).	15
2.11. Kansainvälisen osaamisen kehittäminen, 15 osp (108542).	16
2.12. Valmentajana toimiminen, 45 osp (108532).	17
2.13. Oman valmennuksen ja toimintaympäristön kehittäminen, 30 osp (108535).	18
2.14. Lasten valmentaminen, 45 osp (108547).	19
2.15. Nuorten valmentaminen, 45 osp (108538).	20
2.16. Aikuisten valmentaminen, 45 osp (108533).	21
2.17. Huippu-urheiluvalmennus, 15 osp (108530).	23
2.18. Fyysinen valmennus, 15 osp (108531).	24
2.19. Psyykkinen valmennus, 15 osp (108539).	25
2.20. Urheilijan ravitsemus, 15 osp (108548).	26
2.21. Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp (107653).	27
2.22. Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp (107654).	29
2.23. Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp (107655).	30
3. Liite Arvoperusta.	32
4. Liikunnan osaamisala.	33
5. Urheiluvalmennuksen osaamisala.	34

1. Tutkinnon muodostuminen

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon laajuus on 150 osaamispistettä. Tutkinnossa on kaksi osaamisalaa ja tutkintonimikettä:

- liikunnan osaamisala (liikuntaneuvoja AT)
- urheiluvalmennuksen osaamisala (urheiluvalmentaja AT).

Liikunnan osaamisala muodostuu kolmesta pakollisesta tutkinnon osasta (90 osaamispistettä) ja valinnaisista tutkinnon osista (60 osaamispistettä).

Urheiluvalmennuksen osaamisala muodostuu kahdesta kaikille pakollisesta tutkinnon osasta (75 osaamispistettä), joiden lisäksi opiskelija valitsee lasten, nuorten tai aikuisten valmentaminen -tutkinnon osan (45 osaamispistettä) sekä lisäksi muita valinnaisia tutkinnon osia (30 osaamispistettä).

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT 150 osp	
Liikunnan osaamisala 150 osp	
Pakolliset tutkinnon osat 90 osp	
Toimiminen liikunnan toimintaympäristöissä, 15 osp, P	
Liikuntaneuvonta terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä, 30 osp, P	
Liikunnan ohjaaminen eri ikäkausina, 45 osp, P	
Valinnaiset tutkinnon osat 60 osp	
Yksilöllinen hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp	
Liikunnan ohjelmapalvelussa toimiminen, 30 osp	
Liikunnan ja hyvinvoinnin etäpalveluiden toteuttaminen, 15 osp	
Liikunta- ja luontomatkailu hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp	
Oman brändin rakentaminen, 15 osp	
Kestävä ja vastuullinen seura- ja yhdistystoiminta, 15 osp	
Kansainvälisen osaamisen kehittäminen, 15 osp	
Yrittäjänä toimiminen liikunta- ja valmennusalalla, 30 osp	
Digikyvyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp	
Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp	
Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp	
Tutkinnon osa toiselta osaamisalalta 15-30 osp	
Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tämän tutkinnon toisen osaamisalan tutkinnon osista. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 30 osaamispistettä.	
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp	
Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.	
Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp	
Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammatillisen perustutkinnon, toisen ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteista.	
Korkeakouluopinnot 5-15 osp	
Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.	
Urheiluvalmennuksen osaamisala 150 osp	
Pakolliset tutkinnon osat 75 osp	
Valmentajana toimiminen, 45 osp, P	
Oman valmennuksen ja toimintaympäristön kehittäminen, 30 osp, P	

Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp
Lasten valmentaminen, 45 osp
Nuorten valmentaminen, 45 osp
Aikuisten valmentaminen, 45 osp
Valinnaiset tutkinnon osat 30 osp
Fyysinen valmennus, 15 osp
Huippu-urheiluvalmennus, 15 osp
Psyykkinen valmennus, 15 osp
Urheilijan ravitseminen, 15 osp
Kestävä ja vastuullinen seura- ja yhdistystoiminta, 15 osp
Kansainvälisen osaamisen kehittäminen, 15 osp
Yrittäjänä toimiminen liikunta- ja valmennusalalla, 30 osp
Digikyvyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp
Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp
Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp
Tutkinnon osa toiselta osaamisalalta 15-30 osp
Tutkintoon voi sisällyttää tutkinnon osan tämän tutkinnon toisen osaamisalan tutkinnon osista. Riippumatta sisällytettävän tutkinnon osan laajuudesta, tutkinnon osan laajuus on tässä kohdassa enintään 30 osaamispistettä.
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa 15-30 osp
Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista tutkintoon tai ammattialaan liittyvää osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin muissa tutkinnon osissa.
Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 15-30 osp
Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia voimassa olevista ammatillisen perustutkinnon, toisen ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteista.
Korkeakouluopinnot 5-15 osp
Tutkinnon osa sisältää tutkintoon liittyvää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.

2. Tutkinnon osat

2.1. Toimiminen liikunnan toimintaympäristöissä, 15 osp (108536)

Ammattitaitovaatimukset

Liikunnan toimintaympäristö

Opiskelija

- tuntee liikunnan toimintaympäristöt ja liikunnan toimintasektorit
- noudattaa liikunnan toimintaympäristöön liittyviä lakeja, asetuksia, säädöksiä ja lupia
- tuntee työyhteisön johtamisjärjestelmän, säännöt ja toimintatavat
- arvioi liikunnan toimintaympäristön saavutettavuutta, esteettömyyttä ja turvallisuutta
- huolehtii omalta osaltaan liikunnan toimintaympäristön turvallisuudesta
- tuntee vesiliikuntaympäristössä toimimisen turvallisen toiminnan periaatteet
- huomioi toiminnassaan liikunta-alan kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden
- toimii vuorovaikutustilanteissa tutkintokielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
- kuvaa työyhteisön työhyvinvointia edistäviä tekijöitä
- laatii itselleen työhyvinvointisuunnitelman

Liikunnan toimintaympäristöön soveltuvan tehtäväkokonaisuuden suunnitelma

Opiskelija

- suunnittelee liikunnan toimintaympäristöön soveltuvan tehtäväkokonaisuuden
- hyödyntää suunnittelussa tietoa liikunnan hallinnollisesta rakenteesta ja päätöksentekojärjestelmästä
- noudattaa tehtäväkokonaisuuteen varattua budjettia
- hyödyntää tehtäväkokonaisuudessa ja sen suunnittelussa tarkoituksenmukaisia digitaalisia ratkaisuja
- huomioi suunnitelmassa yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen toiminnan
- pyytää työyhteisöltään tehtäväkokonaisuuden suunnitelmasta palautetta
- ottaa palautetta vastaan ja arvioi tarvetta muuttaa tehtäväkokonaisuutta sen mukaisesti

Turvallinen ja vastuullinen työskentely liikunnan toimintaympäristöissä

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- noudattaa liikunta-alan eettisiä periaatteita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- työskentelee kestäväällä ja vastuullisella tavalla
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä ja lainsäädäntöä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä käytännön työtehtävissä toteuttamalla tehtäväkokonaisuuden liikunnan toimintaympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Liikuntaneuvonta terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä, 30 osp (108543)

Ammattitaitovaatimukset

Liikuntaneuvonnan suunnittelu

Opiskelija

- hyödyntää suunnittelussa tietämystään ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta
- ottaa huomioon kaikki terveystieteen osa-alueet
- kohtaa asiakkaan yksilöllisesti ja osaa toimia myös haastavissa vuorovaikutustilanteissa
- valitsee tarkoituksen mukaiset terveystieteen kartoitusmenetelmät
- kartoittaa asiakkaan elämäntilanteen, voimavarat, lähtötason ja terveydelliset riskitekijät tarkoituksen mukaisin menetelmin
- kartoittaa asiakkaan fyysisten aktiivisuuden tavoitteet, tarpeet ja mahdollisuudet
- laatii kartoituksen pohjalta asiakkaan tavoitteiden mukaisen asiakaslähtöisen liikuntasuunnitelman
- huomioi suunnitelmassa asiakkaan toimintakyvyn ja mahdolliset erityistarpeet
- huomioi liikuntaneuvonnan suunnitelmassa liikkumisen kansalliset suositukset
- huomioi suunnitelmassa ravitsemuksen kansalliset suositukset
- huomioi suunnitelmassa levon ja palautumisen merkityksen
- hyödyntää asiakkaan tarpeiden mukaisesti moniammatillista yhteistyötä suunnitelman laadinnassa

Liikuntaneuvonnan toteuttaminen

Opiskelija

- toteuttaa liikuntaneuvontaa suunnitelman mukaisesti
- toimii asiakaslähtöisesti ja mukauttaa työskentelynsä asiakkaan tarpeisiin
- soveltaa toteutusta asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- perehdyttää asiakkaan liikuntasuunnitelmaan toiminnallisin menetelmin
- käyttää ohjaustilanteessa asianmukaista työvälineistöä
- hyödyntää hyvinvointiteknologiaa ohjausprosessin apuna
- motivoi asiakasta liikkumaan suunnitelman mukaisesti
- muokkaa suunnitelmaa asiakkaan tarpeiden mukaisesti
- ohjaa asiakasta eteenpäin liikuntaneuvonnan palveluketjussa tarpeen mukaan
- työskentelee osana moniammatillista työympäristöä asiakkaan tarpeiden mukaisesti

Arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- kuvailee ja perustelee oman ohjaamisensa lähtökohtia ja arvoja
- toimii itsenäisesti ja oma-aloitteisesti
- asettaa realistisia tavoitteita työtehtävien suorittamiseksi
- arvioi omaa suoriutumistaan realistisesti ja kehittää työskentelytapojaan
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen liikuntaneuvonta

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- huolehtii omasta ja asiakkaan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta

- huolehtii työtilasta ja -välineistä
- ehkäisee omalla toiminnallaan riskitilanteiden syntymistä
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa
- tunnistaa oman hyvinvoinnin merkityksen toiminnassaan
- noudattaa liikunta-alan eettisiä periaatteita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä ja lainsäädäntöä
- noudattaa tekijänoikeussäädöksiä
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä käytännön työtehtävissä liikuntaneuvonnan toimintaympäristössä. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikuntaneuvontaprosessin.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Liikunnan ohjaaminen eri ikäkausina, 45 osp (108534)

Ammattitaitovaatimukset

Liikunnan ohjaamisen suunnittelu

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- ottaa suunnittelussa huomioon eri ikäkaudet ja niiden erityispiirteet
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään motorisista perustaidoista ja niiden vahvistamisesta
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään taidon oppimisen vaiheista
- hyödyntää suunnittelussa liikkumisen suosituksia
- hyödyntää tekoälyä suunnittelussa tarkoituksenmukaisesti ja kriittisesti
- tunnistaa ohjattavan ryhmän tarpeet ja asettaa niiden mukaiset tavoitteet
- huomioi suunnittelussa asiakkaiden toimintakyvyn ja mahdolliset erityistarpeet
- suunnittelee kohderyhmälle tavoitteenmukaisen liikunnanohjauskokonaisuuden
- valitsee tavoitteenmukaiset harjoitteet
- laatii kohderyhmälle monipuolisen kausisuunnitelman, jossa hyödyntää eri liikuntamuotoja
- laatii tuntisuunnitelman, jossa huomioi ohjaustunnin tavoitteen, sisällön, ohjausmenetelmät ja organisoinnin

Liikunnan ohjaaminen

Opiskelija

- toteuttaa liikunnan ohjausta suunnitelman mukaisesti
- toimii asiakaslähtöisesti ja mukauttaa työskentelynsä asiakkaiden tarpeisiin
- toimii vuorovaikutustilanteissa tutkintokielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
- eriyttää ja soveltaa toteutusta yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- ohjaa valitun lajin liikuntataitojen oppimista tukevia harjoitteita suunnitelman mukaisesti
- käyttää osallisuutta lisääviä ohjausmenetelmiä

- käyttää ohjaustilanteessa asianmukaista työvaatetusta
- luo turvallisen toimintaympäristön
- ohjaa ryhmää toimimaan turvallisesti ja yhdenvertaisesti
- hyödyntää tunne- ja vuorovaikutustaitojaan tilanteen mukaan
- motivoi asiakkaita liikkumaan
- antaa palautetta ja perustelee toimintaansa
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen liikunnan ohjaaminen

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- huolehtii omasta ja asiakkaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- huolehtii työtilasta ja -välineistä
- arvioi omaa suoriutumistaan realistisesti ja kehittää työskentelytapojaan
- ehkäisee omalla toiminnallaan riskitilanteiden syntymistä
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa
- noudattaa liikunta-alan eettisiä periaatteita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä ja lainsäädäntöä
- noudattaa tekijänoikeussäädöksiä
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä käytännön työtehtävissä liikunnan ohjauksen toimintaympäristössä. Opiskelija suunnittelee ja ohjaa toimintakykyä edistävän liikuntakokonaisuuden valitulle kohderyhmälle.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Yksilöllinen hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp (108433)

Ammattitaitovaatimukset

Yksilön hyvinvoinnin edistämisen suunnittelu

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- soveltaa suunnittelussa tietoa ihmisen anatomiasta ja fysiologiasta
- kohtaa asiakkaan yksilöllisesti ja kunnioittavasti
- huomioi ravitsemuksen, liikkumisen, levon ja palautumisen sekä muut yksilölliset tekijät kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnin kartoittamisessa
- selvittää asiakkaan terveyteen ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä tarkoituksenmukaisilla testeillä ja menetelmillä
- selvittää asiakkaan muutosvalmiuden
- laatii yhdessä asiakkaan kanssa tavoitteet muutosprosessille

- ottaa suunnittelussa huomioon kaikki terveystieteen osa-alueet tai fyysiset ominaisuudet asiakkaan tarpeiden mukaisesti
- hyödyntää suunnitelmassa kansallisia ravitsemukseen, liikkumiseen sekä muihin hyvinvointitekijöihin liittyviä suosituksia
- ottaa suunnittelussa huomioon unen ja palautumisen merkityksen
- huomioi suunnitelmassa soveltamisen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- laatii asiakkaan muutosprosessia varten progressiivisen ja tarkoituksenmukaisen hyvinvointisuunnitelman, joka sisältää jakso-, viikko- ja yksittäiset harjoitussuunnitelmat
- suunnittelee muutosprosessin toteutuksen yhdessä asiakkaan kanssa
- laatii asiakassopimuksen noudattaen salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä

Yksilön hyvinvoinnin edistäminen

Opiskelija

- ohjaa asiakasta edistämään kokonaisvaltaista hyvinvointiaan suunnitelman mukaisesti
- huolehtii omasta ja asiakkaan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- huomioi harjoitteluympäristön saavutettavuuden ja esteettömyyden
- noudattaa käyttämiensä toimintaympäristöjen turvallisuusmääräyksiä ja muita ohjeistuksia
- soveltaa muutosprosessia yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- hyödyntää moniammatillista yhteistyötä tapauskohtaisesti ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa toiselle asiantuntijalle
- motivoi ja antaa yksilöllistä palautetta
- muokkaa hyvinvointisuunnitelmaa asiakkaan tarpeiden mukaisesti
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti
- dokumentoi muutosprosessin asianmukaisesti

Turvallinen ja vastuullinen työskentely

Opiskelija

- toimii oman ammattitaitonsa ja vastuualueensa mukaisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- noudattaa alan eettisiä periaatteita
- tunnistaa oman hyvinvointinsa merkityksen työssään
- arvioi realistisesti toimintaansa muutosprosessin ohjaajana ja kehittää itseään tarpeiden mukaisesti
- toimii itsenäisesti, oma-aloitteisesti ja pitkäjänteisesti
- asettaa itselleen realistisia tavoitteita työtehtävien suorittamiseksi
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- työskentelee kestäväällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla asiakkaan elämäntapamuutosprosessin ohjaajana liikunnan tai hyvinvoinnin toimintaympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Liikunnan ohjelmalvelussa toimiminen, 30 osp (108540)

Ammattitaitovaatimukset

Turvallisuuden huomiointi suunnittelu- ja toteutusvaiheessa

Opiskelija

- noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja valvovan viranomaisen ohjeistuksia
- huomioi toimintaympäristön erityispiirteet
- tunnistaa palveluun, siihen liittyviin välineisiin, olosuhteisiin ja osallistujamääriin liittyvät riskit laajasti ja kattavasti
- huolehtii omasta ja asiakkaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- laatii toiminnan luonteeseen soveltuvan turvallisuussuunnitelman, jossa huomioi kokonaisvaltaisen turvallisuuden
- laatii toimintaympäristön riskikartoituksen
- noudattaa ohjelmalvelutoimintaan liittyvien erikoisaktiviteettien ohjaamisen edellyttämiä pätevyysvaatimuksia
- ottaa toiminnassa huomioon ohjelmalvelutoiminnan vakuutuskäytännöt
- ottaa huomioon vuodenaikojen vaihtelun ja sääolosuhteet sekä niiden muutokset
- pitää onnettomuuskirjanpitoa sekä ilmoittaa onnettomuuksista ja läheltä piti -tilanteista valvontaviranomaisille ohjeiden mukaisesti
- huolehtii tarvittavien ensiapuvälineiden saatavuudesta
- ehkäisee omalla toiminnallaan riskitilanteiden syntymistä
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa

Ohjelmalvelun suunnittelu

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- suunnittelee liikunnan ohjelmalveluja erilaisille kohderyhmille ja erilaisiin olosuhteisiin
- huomioi suunnittelussa asiakkaiden toiveet, lähtökohdat ja erityistarpeet
- valitsee tarkoituksenmukaiset liikunnan ohjelmalveluihin liittyvät liikuntamuodot
- ottaa huomioon palvelujen saavutettavuuden
- tunnistaa toiminnan kannalta oleelliset luvat, oikeudet ja varoitukset ja toimii niiden mukaisesti
- toimii yhteistyössä liikunnan ohjelmalveluihin liittyvien sidosryhmien kanssa

Ohjelmalvelun toteutus

Opiskelija

- huomioi toiminnassaan asiakkaiden kulttuuritaustan
- toimii vuorovaikutustilanteissa tutkintokielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
- huomioi toimintaympäristön erityispiirteet ohjeistamalla asiakkaita varustautumaan oikein
- käyttää toiminnassa tarkoituksenmukaisia ja hyväkuntoisia välineitä
- ohjaa asiakkaita käyttämään välineitä turvallisesti ja oikein
- eriyttää ja soveltaa toimintaa yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- hyödyntää teknologiaa ja tekoälyä tarkoituksenmukaisesti
- pyytää palautetta toiminnastaan asiakkailta ja mahdollisilta sidosryhmiltä
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Vastuullinen ohjelmalvelussa toimiminen

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- noudattaa liikunta-alan eettisiä periaatteita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan

- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- tunnistaa alan kuormittavuustekijöiden ja omien elämäntapojensa vaikutuksen työhyvinvointiinsa
- huolehtii työhyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä ja lainsäädäntöä
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla ohjaajana liikunnan ohjelmapalveluissa.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Liikunta- ja luontomatkailu hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp (108545)

Ammattitaitovaatimukset

Liikunta- ja luontomatkailun suunnittelu

Opiskelija

- tuntee kestävästä liikunta- ja matkailutoimintaa ohjaavat ohjeet ja säädökset
- noudattaa kestävästä matkailusta periaatteita
- toimii yhteistyössä liikunta- ja matkailualan sidosryhmien kanssa
- suunnittelee asiakkaan tarpeisiin soveltuvan kestävästä liikunta- tai luontomatkailupalvelun
- ottaa suunnittelussa huomioon erilaiset matkailun asiakassegmentit
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään liikunnan ja luonnon hyvinvointivaikutuksista
- huomioi suunnittelussa ympäristön ja toiminnan saavutettavuuden ja esteettömyyden
- huomioi suunnittelussa planetaarisen hyvinvoinnin näkökulmat
- tunnistaa palvelumuotoilun periaatteet palvelun suunnittelussa

Liikunta- ja luontomatkailun toteuttaminen

Opiskelija

- toteuttaa liikunta- tai luontomatkailupalvelun läpinäkyvästi ja suunnitelman mukaisesti
- toimii vuorovaikutustilanteissa tutkintokielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
- toimii asiakaslähtöisesti ja mukauttaa toimintaansa asiakkaan tarpeisiin
- eriyttää ja soveltaa toteutusta yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- ohjaa asiakasta kestäviin valintoihin
- viestii asiakkaille omasta vastuullisuudesta ja kestävästä elämäntavasta
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen liikunta- ja luontomatkailu

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- huolehtii omasta ja asiakkaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- ehkäisee omalla toiminnallaan riskitilanteiden syntymistä

- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa
- noudattaa liikunta- ja matkailualan eettisiä periaatteita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä ja lainsäädäntöä
- noudattaa tekijänoikeussäädöksiä
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla
- arvioi toiminnan kestävyyttä sopivan työkalun avulla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa käytännön työtehtävissä toteuttamalla liikunta- tai luontomatkailuun liittyvän tehtäväkokonaisuuden.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Liikunnan ja hyvinvoinnin etäpalveluiden toteuttaminen, 15 osp (108541)

Ammattitaitovaatimukset

Etävalmennuksen suunnittelu

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- kartoittaa asiakkaan tavoitteet, voimavarat, elämäntilanteen ja valmennustarpeet etäohjauksen näkökulmasta
- huomioi suunnittelussa asiakkaan fyysisen aktiivisuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin
- suunnittelee yksilöllisen, saavutettavan ja turvallisen liikuntaohjelman tai valmennusprosessin
- valitsee sopivat digitaaliset työkalut ja viestintäkanavat etävalmennuksen toteuttamiseen
- rakentaa suunnitelman, joka tukee myös asiakassuhteen rakentumista ja ylläpitoa etäyhteyksin

Etävalmennuksen toteuttaminen

Opiskelija

- luo vuorovaikutuksella, läsnäololla ja selkeydellä luottamuksellisen asiakassuhteen etäympäristössä
- hyödyntää tunne- ja vuorovaikutustaitojaan tilanteen mukaan
- ohjaa asiakasta yksilöllisesti digitaalisin välinein
- tukee asiakkaan hyvinvointia kokonaisvaltaisesti
- seuraa ja arvioi asiakkaan kehittymistä sekä muokkaa ohjelmaa tarpeen mukaan
- tukee asiakkaan itseohjautuvuutta ja pitkäjänteistä sitoutumista hyvinvointiin tai tavoitteelliseen harjoitteluun
- hyödyntää digitaalisia ja tekoälypohjaisia työkaluja ohjelmoinnissa, seurannassa ja palauteviestinnässä
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen etävalmennus

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- huolehtii omasta ja asiakkaiden turvallisuudesta etäympäristössä
- toimii vastuullisesti etäympäristössä
- arvioi omaa suoriutumistaan realistisesti ja kehittää työskentelytapojaan
- huomioi asiakkaan turvallisuuden myös silloin, kun liikunta tapahtuu ilman ohjaajan fyysistä läsnäoloa
- noudattaa liikunta-alan eettisiä periaatteita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- käyttää digitaalisia alustoja luotettavasti ja kriittisesti
- noudattaa salassapito-, vaitiolovelvollisuus- ja tietosuojamääräyksiä ja lainsäädäntöä
- noudattaa tekijänoikeussäädöksiä
- työskentelee kestäväällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja toteuttamalla palvelukokonaisuuden etäyhteyksiä hyödyntäen yksilöasiakkaalle tai ryhmälle.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Oman brändin rakentaminen, 15 osp (108537)

Ammattitaitovaatimukset

Oman brändin suunnittelu

Opiskelija

- kartoittaa omia ammatillisia vahvuuksiaan, tavoitteitaan ja arvojaan brändinsä muodostamisen tueksi
- luo tunnistettavan brändin
- soveltaa brändäyksen peruseriaatteita omalla alallaan
- luo ja kehittää brändin, joka houkuttelee valittua kohderyhmää ja erottuu muista toimijoista
- tuottaa omaa brändiään tukevia sisältöjä
- huomioi saavutettavuuden tuottamisessa sisällöissä
- hyödyntää tarkoituksenmukaisesti erilaisia viestinnän alustoja brändin rakentamisessa ja asiakasviestinnässä
- hyödyntää ammatillisia verkostoja oman osaamisensa kehittämisessä
- ymmärtää paikallisten ja alueellisten tekijöiden vaikutuksen omaan brändiinsä
- suunnittelee oman brändinsä mukaisia palvelu- tai tuotekokonaisuuksia

Oman brändin rakentaminen

Opiskelija

- huomioi kohderyhmänsä tarpeet sisältöjen visuaalisessa, kielellisessä ja teknisessä suunnittelussa ja toteutuksessa
- markkinoi palvelu- tai tuotekokonaisuuksiaan ja niihin liittyviä sisältöjä brändinsä mukaisesti

- hyödyntää tekoälyn ja muiden digitaalisten työkalujen mahdollisuuksia ammatillisessa kasvussa, sisällöntuotannossa ja asiakasviestinnässä
- käyttää ammattisanastoa asiakasviestinnässä, sisällöissä ja muussa ammatillisessa vuorovaikutuksessa
- toteuttaa vastuullista brändäystä toimintaympäristössään
- vahvistaa brändiään kestävästi ja yhteisölähtöisesti omassa toimintaympäristössään
- hyödyntää ammatillisia verkostoja oman brändinsä näkyväksi tekemisessä
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen brändityöskentely

Opiskelija

- työskentelee alan arvojen, eettisten periaatteiden ja säädösten mukaisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työn sopimuksia ja ohjeita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- huomioi digitaalisten alustojen turvallisuuteen ja sisällöntuotantoon liittyvät riskit
- noudattaa tietoturvaa, tietosuojaa, immateriaalioikeuksia ja salassapitovelvoitteita koskevia ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tuottamalla brändiään tukevan palvelu- tai tuotekokonaisuuden sekä siihen liittyviä digitaalisia sisältöjä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Kestävä ja vastuullinen seura- ja yhdistystoiminta, 15 osp (108546)

Ammattitaitovaatimukset

Seurassa tai yhdistyksessä toimiminen

Opiskelija

- tunnistaa vapaaehtoistoiminnan erityispiirteet ja niiden vaikutukset seuran tai yhdistyksen vastuullisuuteen
- noudattaa kansallisten ja kansainvälisten järjestöjen sääntöjä, määräyksiä ja linjauksia
- toimii suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja kestävästi
- toimii yhteistyössä sidosryhmien kanssa vastuullisesti
- ennakoii ja ratkaisee ongelmatilanteita joustavasti ja asiakaslähtöisesti
- hyödyntää viestintäkeinoja monipuolisesti, tarkoituksenmukaisesti ja läpinäkyvästi
- viestii vuorovaikutustilanteissa tarkoituksenmukaisesti ja ymmärrettävästi
- selviytyy vuorovaikutustilanteissa yhdellä vieraalla kielellä
- huomioi omassa toiminnassaan seuran tai yhdistyksen hiilijalanjäljen ja ympäristövastuun

Toiminnon suunnittelu

Opiskelija

- toimii seuran tai yhdistyksen taloushallintoon ja kirjanpitoon liittyvien käytänteiden mukaisesti
- suunnittelee seuralle tai yhdistykselle perustehtävää tukevan toiminnon, tuotteen tai palvelun
- ottaa suunnittelussa huomioon seuran tai yhdistyksen säännöt, perustehtävän ja toimintaympäristön
- ottaa suunnittelussa huomioon juridiset ja hallinnolliset velvoitteet
- hyödyntää suunnittelussa seuran tai yhdistyksen toimintasuunnitelmaa, talousarviota sekä toiminnallisia ja taloudellisia resursseja
- hyödyntää suunnittelussa seuran tai yhdistyksen keskeisiä verkostoja
- hyödyntää suunnittelussa erilaisia avustus- ja rahoitusjärjestelmiä vastuullisesti
- hyödyntää teknologiaa ja tekoälyä tarkoituksenmukaisesti
- määrittelee suunnitelman toteutukselle realistiset tavoitteet
- laatii suunnittelemaalleen toiminnolle, tuotteelle tai palvelulle realistiset markkinointisuunnitelmat ja myyntitavoitteet
- hinnoittelee läpinäkyvästi toiminnon, tuotteen tai palvelun

Oman toiminnan arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- tunnistaa seura- ja yhdistystoiminnan kuormittavuustekijöiden vaikutuksen työhyvinvointiinsa ja ottaa ne huomioon
- pyytää palautetta ja hyödyntää sitä oman toimintansa kehittämiseksi
- arvioi ja kehittää omaa toimintaansa seurassa tai yhdistyksessä vastuullisuuden näkökulmasta

Turvallinen ja vastuullinen seuratoiminta

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa työpaikan sopimuksia ja ohjeita
- noudattaa ajantasaista lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeita
- edistää kestäviä ja vastuullisia toimintatapoja seurassa tai yhdistyksessä
- noudattaa taloudellisesti kestäviä toimintatapoja
- noudattaa toimialan eettisiä periaatteita
- noudattaa tietosuoja- ja tietoturvallisuusohjeita
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja suunnittelemaalla toiminnon, tuotteen tai palvelun seurassa tai yhdistyksessä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Yrittäjänä toimiminen liikunta- ja valmennusalalla, 30 osp (108544)

Ammattitaitovaatimukset

Yrityksen liiketoiminnan suunnittelu ja tuotteistaminen

Opiskelija

- noudattaa ajantasaista toimialaan sekä yrittäjänä toimimiseen liittyvää lainsäädäntöä, määräyksiä, suosituksia ja ohjeita
- noudattaa eettisten ohjeiden ja kestävän kehityksen periaatteita
- määrittää yrityksen liikeidean
- laatii liiketoimintasuunnitelman
- kuvaa yrityksen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita
- tuotteistaa omaa osaamistaan tai palveluja
- selvittää tuotteiden ja palveluiden nykyiset markkinat, vallitsevan kilpailutilanteen sekä tärkeimmät kilpailijat
- määrittää asiakasryhmät yrityksen tuotteille ja palveluille
- selvittää verkostoyhteistyön mahdollisuudet
- suunnittelee yrityksen taloutta laatimalla laskelman yrityksen käynnistämisen investointikustannuksista, muista kuluista ja suunnitellusta rahoituksesta
- selvittää yrittäjän apuna toimivien alueensa toimijoiden ja organisaatioiden tarjoaman tuen ja rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kannalta

Yritystoiminnan aloittaminen

Opiskelija

- valitsee sopivan yritysmuodon liiketoiminnalle
- laatii yrityksen perustamisasiakirjat
- ymmärtää vastuullisuuden merkityksen yritystoiminnassa
- laatii kannattavuuslaskelman, jossa huomioi yrityksen kulut ja realistiset tuotot
- laatii myynti- ja markkinointisuunnitelman
- suunnittelee yritykselle tarkoituksenmukaiset maksuliikennekäytännöt
- tuntee yrittäjän vastuun kirjanpidon järjestämisessä ja aineistojen oikeellisuudessa
- tunnistaa yleisimpiä mahdollisia kyber- ja tietoturvaohjeita työssään
- huomioi työhyvinvoinnin osana yritystoimintaa

Yrityksen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- suunnittelee yrityksen tulevaisuutta kuvaamalla yritystoiminnan riskejä ja mahdollisuuksia
- tunnistaa toimintaympäristön muutosten vaikutuksia yrityksen toimintaan
- arvioi realistisesti omia mahdollisuuksiaan yrittäjänä toimimiseen
- arvioi kriittisesti laatimansa yrityksen aloittamista koskevan suunnitelman käyttökelpoisuutta
- pyytää ja hyödyntää saamaansa palautetta oman toimintansa ja yrityksensä kehittämiseksi
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toteuttamalla aloittavan yrityksen perustamiseen liittyvät työt tai kehittämällä jo toiminnassa olevaa yritystä sekä laatimalla tarvittavat asiakirjat. Näyttö ei edellytä oman yrityksen perustamista. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Kansainvälisen osaamisen kehittäminen, 15 osp (108542)

Ammattitaitovaatimukset

Kehittämistehtävään valmistautuminen

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- hyödyntää vieraskielisiä tietolähteitä
- noudattaa työhön liittyvää kansallista ja kansainvälistä lainsäädäntöä
- selvittää oman alansa kansainvälisiä toimintatapoja, trendejä ja vaatimuksia
- vertailee kansainvälisiä käytäntöjä kotimaisiin toimintatapoihin
- ymmärtää vastuullisuuden merkityksen kansainvälisessä ympäristössä
- suunnittelee omaa kansainvälisyysosaamistaan tai työympäristön kansainvälisyyttä edistävän kehittämistehtävän
- pyytää palautetta suunnitelmastaan ja arvioi tarvetta muutoksille

Kehittämistehtävän toteuttaminen

Opiskelija

- toteuttaa kehittämistehtävän suunnitelman mukaisesti
- hyödyntää hankkimaansa kansainvälistä tietoa oman osaamisensa ja työskentelytapojensa kehittämisessä
- arvioi kansainvälisten käytänteiden soveltuvuutta omaan toimintaympäristöön
- hyödyntää toimintaansa soveltuvia kansainvälisiä käytäntöjä
- käyttää toimialansa keskeistä sanastoa vieraalla kielellä
- huomioi toiminnassaan kansainvälisen toimintaympäristön ja kulttuurin erityispiirteet
- dokumentoi kehittämistehtävän selkeästi ja asianmukaisesti
- arvioi omaa osaamistaan kansainvälisestä näkökulmasta
- arvioi kansainvälisen tiedon ja kokemuksen hyödyt ammattitaidon kehittämisessä
- jakaa kansainvälistä osaamistaan omassa toimintaympäristössään
- esittää kehittämis ehdotuksia oman toimintaympäristönsä työskentelytapoihin kansainvälisen vertailun pohjalta

Turvallinen ja vastuullinen työskentely

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa voimassa olevia ohjeita ja sopimuksia
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa eettisiä periaatteita
- noudattaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla ja toteuttamalla kehittämistehtävän kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.12. Valmentajana toimiminen, 45 osp (108532)

Ammattitaitovaatimukset

Valmentajan itsetuntemus

Opiskelija

- määrittelee omat arvonsa valmentajana toimimisessa
- tunnistaa omat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset voimavaransa valmentajana
- kuvaa oman valmennusfilosofiansa ja toimii sen mukaisesti
- arvioi omaa toimintaansa ja käyttäytymistään valmentajan roolissa
- arvioi omaa valmennus- ja urheiluosaamistaan sekä valmentamansa lajin sisältöosaamistaan
- arvioi kykyään käyttää urheiluvalmennuksen ajantasaista ja erilaisiin lähteisiin perustuvaa tietoa valmennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Pedagoginen osaaminen valmennuksessa

Opiskelija

- kohtaa valmennettavan yksilöllisesti
- soveltaa tunne- ja vuorovaikutustaitoja valmennettavan tarpeiden mukaisesti
- suunnittelee, ohjaa ja organisoii harjoituksia ja tavoitteiden mukaisesti
- käyttää tarkoituksenmukaisia valmennus- ja opetusmenetelmiä
- soveltaa valmennuksessaan tarkoituksenmukaisesti erilaisia opettamisen ja oppimisen keinoja
- vahvistaa valmennettavien osallisuutta omasta kehitymisestään
- hallitsee valmennustiimin johtamisen perusteet
- selviytyy vuorovaikutustilanteissa yhdellä vieraalla kielellä

Vastuullinen toiminta valmentajana

Opiskelija

- toimii alaa koskevien säädösten, asetusten ja työlain mukaisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- tunnistaa oman hyvinvointinsa merkityksen työssään
- toimii urheilun eettisten periaatteiden mukaisesti
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää terveyttä ja hyvinvointia
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- tuntee paraurheilun perusteet ja käytännöt omassa lajissaan
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla
- huomioi harjoitteluympäristön saavutettavuuden ja esteettömyyden
- toimii ennaltaehkäisten työturvallisuus- ja tapaturmariskejä
- antaa ensiapua tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä valmennuksen toimintaympäristössä. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.13. Oman valmennuksen ja toimintaympäristön kehittäminen, 30 osp (108535)

Ammattitaitovaatimukset

Oman valmennusosaamisen kehittäminen

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- kehittää valmennusosaamistaan prosessimaisesti
- laatii lähtötilanneanalyysin kokonaisvaltaisesti omasta toiminnastaan valmentajana
- huomioi arvioinnissa oman hyvinvoinnin merkityksen valmentajana toimimiselle
- laatii suunnitelman oman valmennusosaamisen kehittämiseksi
- kehittää valmennusosaamistaan suunnitelman mukaisesti
- arvioi valmennusosaamisen kehityssuunnitelman toteutusta
- kerää järjestelmällisesti palautetta omasta valmentamisestaan ja hyödyntää saamaansa palautetta oman toimintansa kehittämisessä

Oman toimintaympäristön kehittäminen

Opiskelija

- ottaa toiminnassaan huomioon toimintaympäristönsä toimintakulttuurin vahvuudet ja kehityskohteet
- arvioi toimintaympäristön mahdollisuuksia ja rajoitteita liittyen oman työtehtävänsä suorittamiseen
- vahvistaa työssä kehittymisen mahdollisuuksia omassa työympäristössään
- laatii suunnitelman toimintaympäristön kehittämiseksi
- hyödyntää asiantuntijaverkoston mahdollisuuksia työympäristön kehittämisen suunnittelussa ja toteutuksessa
- kehittää toimintaympäristöä suunnitelman mukaisesti
- arvioi toimintaympäristön kehityssuunnitelman toteutusta
- dokumentoi kehittämisprojektin asianmukaisesti
- viestii selkeästi, asianmukaisesti ja monipuolisesti kehittämishankkeestaan
- pyytää palautetta suunnitelmistaan ja arvioi tarvetta muutoksille
- esittää jatkokehitysehdotuksia kehittämisprojektin pohjalta

Turvallinen ja vastuullinen kehittämistoiminta

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- toimii alaa koskevien säädösten, asetusten ja työlain mukaisesti
- toimii urheilun eettisten periaatteiden mukaisesti
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla
- noudattaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säädöksiä ja ohjeita

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja osoittamalla kehittymisensä valituilla osa-alueilla. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.14. Lasten valmentaminen, 45 osp (108547)

Ammattitaitovaatimukset

Lasten valmentamisen erityispiirteet

Opiskelija

- toimii urheilevan lapsen valmennus- ja kilpailutilanteissa kasvattajana
- edistää urheilevan lapsen terveyttä ja turvallisuutta
- tukee urheilevan lapsen itsetuntemuksen kehittymistä
- innostaa urheilevaa lasta liikunnalliseen elämäntapaan ja lajiin kiinnittymiseen leikin kautta
- toimii rakentavasti yhteistyössä urheilevan lapsen huoltajien ja lapsen muiden harrastusten valmentajien kanssa
- tukee urheilevaa lasta ryhmässä toimimisen taitojen oppimisessa
- huomioi urheilevan lapsen yksilöllisen fyysisen ja kognitiivisen kehitysvaiheen sekä voimavarat
- vahvistaa urheilevan lapsen kognitiivisten ja motoristen taitojen kehittymistä
- kehittää urheilevan lapsen monipuolisia liikuntavalmiuksia
- soveltaa taidon opettamisen perusteita lapsuusvaiheeseen sopiviksi
- soveltaa valmennuksessaan fyysisen harjoittelun perusteita lapsuusvaiheeseen sopiviksi
- eriyttää harjoittelua kasvu- ja kehitysvaiheiden sekä toimintakyvyn mukaan kuormitusta säädellen
- soveltaa valmennuksessaan psyykkisen harjoittelun perusteita lapsuusvaiheeseen sopiviksi
- soveltaa valmennuksessaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja lapsuusvaiheeseen sopiviksi
- vahvistaa urheilevan lapsen tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- vahvistaa tehtäväsuuntautuneisuutta lasten valmennusympäristössä
- ymmärtää oman toimintansa vaikutukset urheilevaan lapseen kilpailutilanteessa
- ohjaa urheilevaa lasta vammojen ennaltaehkäisyyn, hoitoon ja kuntoutukseen

Lapsen kehittyminen urheilijana

Opiskelija

- kartoittaa nykytilanteen urheilevan lapsen ominaisuuksien ja taitojen osalta ikävaiheeseen sopivilla tavoilla
- laatii urheilevalle lapselle yksilöllisen valmennussuunnitelman, joka perustuu kehityskohteita tukevaan toimintaan ja tavoitteisiin
- toteuttaa valmennusta laatimansa suunnitelman mukaisesti
- seuraa valmennussuunnitelman toimivuutta ja tekee siihen tarvittaessa muutoksia
- motivoi ja antaa urheilevalle lapselle yksilöllistä palautetta ikävaiheeseen sopivilla tavoilla
- pyytää palautetta urheilevalta lapselta ja hänen huoltajiltaan omaan toimintaansa liittyen
- seuraa urheilijan kokonaisvaltaista kehittymistä ja arvioi syy-seuraussuhteita yhdessä urheilijan kanssa
- tunnistaa onnistumiset ja kehittämiskohteet ja käyttää näitä havaintoja tulevan toiminnan suunnittelussa

Turvallinen ja vastuullinen työskentely lasten valmentajana

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- huolehtii omasta ja urheilevan lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- tuntee paraurheilun perusteet ja käytännöt omassa lajissaan
- noudattaa tietosuoja- ja tietoturva- koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja todentamalla urheilijoidensa kehittymisen valituilla osa-alueilla. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.15. Nuorten valmentaminen, 45 osp (108538)

Ammattitaitovaatimukset

Nuorten valmentamisen erityispiirteet

Opiskelija

- toimii nuoren urheilijan valmennus- ja kilpailutilanteessa kasvattajana
- edistää nuoren urheilijan terveyttä ja turvallisuutta
- tukee nuoren urheilijan itsetuntemuksen kehittymistä
- ohjaa nuorta liikunnalliseen elämäntapaan ja tukee urheilijaksi kasvamisessa
- lisää nuoren urheilijan innostusta urheiluun ja lajiin kiinnittymiseen
- huomioi nuoren elinympäristön kokonaiskuormituksen vaikutukset harjoitteluun
- huomioi nuoren fyysisen ja kognitiivisen kehitysvaiheen sekä voimavarat
- toimii rakentavasti yhteistyössä nuoren urheilijan huoltajien kanssa
- tukee nuoren urheilijan kaksoisuraa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- ohjaa nuorta urheilijaa itsensä tavoitteellisessa kehittämisessä
- kannustaa nuorta urheilijaa omatoimiseen ja monipuoliseen harjoitteluun
- toteuttaa lajin vaatimuksia vastaavaa monipuolista ja vaihtelevaa taitoharjoittelua
- soveltaa taidon opettamisen perusteita nuoruusvaiheeseen sopiviksi
- tuntee nuoren urheilijan yksilöllisen harjoitustaustan
- soveltaa valmennuksessaan fyysisen valmennuksen perusteita nuoruusvaiheeseen sopiviksi
- eriyttää harjoittelua kasvu- ja kehitysvaiheiden sekä toimintakyvyn mukaan kuormitusta säädellen
- ohjaa urheilijaa vammojen ennaltaehkäisyyn, hoitoon ja kuntoutukseen
- soveltaa valmennuksessaan psyykkisen valmennuksen perusteita nuoruusvaiheeseen sopiviksi
- soveltaa valmennuksessaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja nuoruusvaiheeseen sopiviksi
- vahvistaa urheilevan nuoren tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- ymmärtää oman toimintansa vaikutukset nuoreen urheilijaan kilpailutilanteessa

- tiedostaa huippu-urheilun lajikohtaiset vaatimukset

Nuoren kehittyminen urheilijana

Opiskelija

- kartoittaa nykytilanteen urheilevan nuoren ominaisuuksien ja taitojen osalta ikävaiheeseen sopivilla tavoilla
- pyytää palautetta nuorelta urheilijalta ja hänen huoltajiltaan omaan toimintaansa liittyen
- asettaa yhdessä urheilijan kanssa kehitystavoitteet lajin ja toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti
- laatii nuorelle urheilijalle yksilöllisen valmennussuunnitelman, joka perustuu analyysin kehityskohteisiin ja tavoitteisiin
- toteuttaa valmennussuunnitelman käytännössä
- seuraa valmennussuunnitelman toimivuutta ja tekee siihen tarvittaessa muutoksia
- seuraa urheilijan kokonaisvaltaista kehittymistä ja arvioi syy-seuraussuhteita yhdessä urheilijan kanssa
- tunnistaa onnistumiset ja kehittämiskohteet ja käyttää näitä havaintoja tulevan toiminnan suunnittelussa

Tuvallinen ja vastuullinen työskentely nuorten valmentajana

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- huolehtii omasta ja nuoren urheilijan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- tuntee paraurheilun perusteet ja käytännöt omassa lajissaan
- noudattaa tietosuoja- ja tietoturva- koskevia säädöksiä ja ohjeita
- toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- työskentelee kestäväällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja todentamalla urheilijoidensa kehittymisen valituilla osa-alueilla. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.16. Aikuisten valmentaminen, 45 osp (108533)

Ammattitaitovaatimukset

Aikuisten valmentamisen erityispiirteet

Opiskelija

- hallitsee valmentamansa lajin tekniset ja taktiset erityispiirteet
- tiedostaa huippu-urheilun lajikohtaiset vaatimukset
- huomioi kilpailun vaatimukset harjoittelun suunnittelussa ja toteutuksessa
- ohjaa urheilijaa löytämään itselleen optimaalisen tavan valmistautua kilpailutilanteeseen

- ymmärtää oman toimintansa vaikutukset urheilijaan kilpailutilanteessa
- hallitsee ominaisuusharjoittelun yksilöllisen ohjelmoinnin suunnittelun ja arvioinnin perusteet
- ohjaa urheilijaa sovittamaan arjessaan yhteen rasituksen ja levon ja huomioimaan kokonaiskuormituksen
- eriyttää harjoittelua urheilijan toimintakyvyn mukaan kuormitusta säädellen
- ohjaa urheilijaa vammojen ennaltaehkäisyyn, vammojen hoitoon ja kuntoutukseen
- soveltaa psyykkisen valmennuksen perusteita yksilöllisesti
- soveltaa valmennuksessaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja yksilöllisesti ja tilanteeseen sopiviksi
- vahvistaa urheilijan tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- tukee urheilijan itsetuntemuksen kehittymistä
- ohjaa urheilijan ottamaan vastuuta omasta kehittymisestään ja suorittamisestaan
- tunnistaa median ja sosiaalisen median vaikutukset urheilijaan
- valmistaa urheilijoita urasiirtymään urheilu-uran päättyessä
- edistää urheilijan terveyttä ja turvallisuutta
- tunnistaa ikääntymisen vaikutukset toimintakykyyn

Aikuisen kehittyminen urheilijana

Opiskelija

- kartoittaa nykytilanteen urheilijan ominaisuuksien ja taitojen osalta toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti
- pyytää palautetta urheilijalta omaan toimintaansa liittyen
- asettaa yksilölliset ja kollektiiviset kehitystavoitteet yhdessä urheilijoiden kanssa lajin ja toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti
- laatii yksilöllisen valmennussuunnitelman, joka perustuu analyysin tuloksiin ja tavoitteisiin
- toteuttaa valmennussuunnitelman käytännössä
- seuraa valmennussuunnitelman toimivuutta ja tekee siihen tarvittaessa muutoksia
- seuraa urheilijan kokonaisvaltaista kehittymistä ja arvioi syy-seuraussuhteita yhdessä urheilijan kanssa
- tunnistaa onnistumiset ja kehittämiskohteet ja käyttää näitä havaintoja tulevan toiminnan suunnittelussa

Turvallinen ja vastuullinen työskentely aikuisten valmentajana

Opiskelija

- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- huolehtii omasta ja urheilijan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- tuntee paraurheilun perusteet ja käytännöt omassa lajissaan
- noudattaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestäväällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja todentamalla urheilijoidensa kehittymisen valituilla osa-alueilla. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.17. Huippu-urheiluvalmennus, 15 osp (108530)

Ammattitaitovaatimukset

Huippu-urheiluympäristön suunnittelu

Opiskelija

- hallitsee moniammatillisen valmennustiimin rakentamisen ja johtamisen
- ymmärtää sidosryhmäyhteistyön merkityksen valmennuksessa
- arvioi oman toimintaympäristönsä tasoa suhteessa kansainväliseen tasoon
- vertaa valmentamansa urheilijan, harjoitusryhmän tai joukkueen tasoa lajin kansainvälisen huipun vaatimuksiin
- varmistaa urheilijalle asianmukaiset huippuolosuhteet ja välineet
- huomioi suunnitelmissaan huippu-urheilun luonteen tuloksen tekemiseen tähtäävänä ympäristönä
- selvittää valmentajan ja urheilijan ammattilaissopimuksiin liittyvät perusteet

Huippu-urheilijoiden valmentaminen

Opiskelija

- hyödyntää työssään kotimaista ja kansainvälistä ammatillista verkostoa tarkoituksenmukaisesti
- tunnistaa ja soveltaa keinoja, joilla vahvistaa urheilijan kilpailuetua
- ohjaa urheilijaa ottamaan omistajuuden omasta urastaan
- tunnistaa huippu-urheilun ulkoiset paineet ja kehittää itseään sekä urheilijaa stressinhallinnassa
- ohjaa urheilijaa optimaaliseen kilpailutilanteeseen valmistautumiseen
- tunnistaa median roolin huippu-urheilussa ja osaa toimia sen kanssa tilanteen vaatimalla tavalla
- käyttää mediaa tavoitteellisesti osana huippu-urheilun ja valmennuksen kokonaisuutta

Valmennuksen arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- laatii prosessin oman kehittymisen tukemiseksi
- dokumentoi omaa valmennustaan jaksoittain
- reflektoi omaa toimintaansa jaksoittain
- pyytää aktiivisesti palautetta
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti
- huolehtii oman hyvinvoinnin ylläpitämisestä ja itsensä kehittämisestä
- tekee itselleen urasuunnitelman

Turvallinen ja vastuullinen huippu-urheiluvalmennus

Opiskelija

- huolehtii omasta ja urheilijan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan

- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja osoittamalla siellä oman osaamisen kehittymisen. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida omassa ympäristössä näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.18. Fyysinen valmennus, 15 osp (108531)

Ammattitaitovaatimukset

Fyysisen valmennuksen ja testaamisen suunnittelu

Opiskelija

- tuntee kuormituksen ja liikkeen kannalta ihmisen keskeisen toiminnallisen anatomian
- soveltaa kuormitusfysiologiaa harjoittelun suunnittelussa ja ymmärtää siihen vaikuttavat tekijät
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään voima-, nopeus- ja kestävyys- ja liikkuvuusharjoittelun perusteista
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään nousujohtaisen ominaisuusharjoittelun ohjelmoinnin periaatteista
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään huoltavan ja palauttavan harjoittelun perusteista
- määrittelee fyysisten suorituskykyominaisuuksien tavoitearvot suhteessa laji- ja urheilijakohtaisiin vaatimuksiin
- valmistelee tarvittavat testilaitteet ja käyttää niitä testilaitteita asianmukaisesti testaustilanteessa
- testaa urheilijoita lajin vaatimusten mukaisilla suorituskykytesteillä ja lajitesteillä
- laatii yksilöllisen prosessin urheilijan kehittymisen tukemiseksi
- laatii prosessin joukkueen tai harjoitusryhmän kehittymisen tukemiseksi

Fyysisten ominaisuuksien kehittäminen

Opiskelija

- laatii yhdessä urheilijan kanssa henkilökohtaisen fyysisten ominaisuuksien harjoitusohjelman
- toteuttaa harjoitusohjelmaa suunnitelman mukaisesti
- vahvistaa urheilijan osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa
- yhdistää fyysisen harjoittelun eri osa-alueita lajiharjoitteluun
- seuraa urheilijan harjoitus- ja kokonaiskuormitusta sekä palautumista
- hyödyntää tarkoituksenmukaista teknologiaa fyysisten ominaisuuksien mittaamisessa
- seuraa harjoittelua ja kehittymistä tarkoituksenmukaisesti
- tukee urheilijaa testaukseen perustuen suunnitelmallisessa paluussa vammasta kohti täyttä suorituskykyä

Valmennuksen arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- laatii prosessin oman kehittymisen tukemiseksi
- dokumentoi omaa valmennustaan jaksoittain
- reflektoi omaa toimintaansa jaksoittain
- pyytää aktiivisesti palautetta
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen fyysinen valmennus

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- huolehtii omasta ja urheilijan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja osoittamalla oman osaamisen urheilijoiden fyysisten ominaisuuksien kehittämisessä ja testaamisessa sekä todentamalla urheilijoidensa kehittymisen valituilla osa-alueilla. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.19. Psyykinen valmennus, 15 osp (108539)

Ammattitaitovaatimukset

Psyykkisen valmennuksen suunnittelu

Opiskelija

- kartoittaa urheilijan lähtötilanteen kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti
- asettaa yhdessä urheilijan kanssa lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet psyykkiselle valmennukselle
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään urheilijan sisäisistä ja ulkoisista motivaatiotekijöistä
- hyödyntää suunnittelussa tietämystään urheilijan itsetuntemuksen tasosta
- laatii prosessin urheilijan psyykkisten ominaisuuksien tukemiseksi osana kokonaisvaltaista kehittymistä

Psyykkisten ominaisuuksien kehittäminen

Opiskelija

- luo toiminnallaan vahvaa luottamussuhdetta itsensä ja urheilijan välille
- kehittää arvopohjaisesti oman toimintaympäristön motivaatioilmastoa, ilmapiiriä ja kulttuuria
- käyttää valmennuksessaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja monipuolisesti ja yksilöllisesti
- soveltaa valmennus- ja opetustyyliä yksilöllisesti ja ryhmätasolla tilanteen vaatimalla tavalla
- vahvistaa urheilijan osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa

- ohjaa urheilijaa optimaaliseen suoriutumiseen harjoitus- ja kilpailutilanteissa
- ohjaa urheilijaa itsearvioinnin toteuttamisessa
- tukee urheilijan psyykkisten taitojen kehittymistä yksilöllisesti
- edistää urheilijan kasvun asennetta
- seuraa urheilijan lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita
- tunnistaa urheilijassa mahdollisia psyykkiseen terveyteen liittyviä riskitekijöitä
- ohjaa urheilijan tarpeen vaatiessa terveydenhuollon asiantuntijalle

Valmennuksen arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- laatii prosessin oman kehittymisen tukemiseksi
- dokumentoi omaa valmennustaan jaksoittain
- reflektoi omaa toimintaansa jaksoittain
- pyytää aktiivisesti palautetta valmennuksesta
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen psyykkinen valmennus

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa tietosuoja- ja tietoturva- koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja todentamalla urheilijoidensa psyykkisten ominaisuuksien kehittymisen valituilla osa-alueilla. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.20. Urheilijan ravitsemus, 15 osp (108548)

Ammattitaitovaatimukset

Ravintovalmennuksen suunnittelu

Opiskelija

- hyödyntää valmistelussa tietämystään ravitsemusfysiologian alkeista
- hyödyntää valmistelussa tietämystään energia-aineenvaihdunnan perusteista
- tunnistaa urheilijan ravitsemuksen kannalta tärkeimmät energia- ja suojaravintoaineet
- laatii yksilöllisen prosessin urheilijan kehittymisen tukemiseksi

Ravitsemustottumuksien kehittäminen

Opiskelija

- vahvistaa urheilijan osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa
- laatii urheilijalle yksilöllisen ravitsemussuunnitelman
- ohjaa urheilijaa ylläpitämään tasaista ateriarytmiä omassa arjessaan
- ohjaa urheilijaa tunnistamaan ja täyttämään oman yksilöllisen energiantarpeensa
- ohjaa urheilijaa tarkoituksenmukaiseen harjoitus-, kilpailu-, ja lepopäivän ravitsemukseen sekä nesteytykseen
- tukee urheilijaa ravitsemussuunnitelman noudattamisessa
- tunnistaa urheilijalla mahdollisia ravitsemukseen liittyviä riskitekijöitä
- ohjaa urheilijan tarpeen vaatiessa terveydenhuollon asiantuntijalle

Valmennuksen arviointi ja kehittäminen

Opiskelija

- laatii prosessin oman kehittymisen tukemiseksi
- dokumentoi omaa valmennustaan jaksoittain
- reflektoi omaa toimintaansa jaksoittain
- pyytää aktiivisesti palautetta
- ottaa saamansa palautteen vastaan asiallisesti ja hyödyntää sitä ammatillisesti

Turvallinen ja vastuullinen ravintovalmennus

Opiskelija

- hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti
- huolehtii ammatillisesta vastuustaan ja noudattaa toimintaympäristön ohjeita ja sopimuksia
- huolehtii omasta ja urheilijan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta
- noudattaa urheilun eettisiä periaatteita
- toimii antidoping-säännösten mukaisesti
- toimii arvostavasti ja kunnioittavasti muita kohtaan
- edistää esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa toiminnassaan
- noudattaa tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia säädöksiä ja ohjeita
- työskentelee kestävällä ja vastuullisella tavalla

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla käytännön työtehtävissä ja todentamalla urheilijoidensa osaamisen kehittymisen heidän ravitsemustottumuksissaan. Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osilta arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.21. Digikyvykkyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp (107653)

Digikyvykkyys (digitalisaatiokyvykkyys) tarkoittaa organisaation kykyä toimia tehokkaasti digitaalisessa ympäristössä. Digikyvykkyys edellyttää esimerkiksi osaavaa henkilöstöä ja johtoa, selkeitä toimintamalleja ja prosesseja, tarkoituksenmukaista tietoa sekä toimivia, käyttäjälähtöisiä tietojärjestelmiä. Työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyttä vahvistetaan parhaiten yhteistyöllä, yhteiskehittämisellä ja osaamisen jakamisella. Työyhteisö tarkoittaa tässä opiskelijan pienintä työn tekemisen yksikköä, eli ryhmää tai tiimiä, jossa opiskelija työskentelee.

Ammattitaitovaatimukset

Digitalisaation mahdollisuudet ja nykytila

Opiskelija

- hyödyntää tietoa digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksista alan työprosesseissa
- tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan digitaalisessa osaamisessaan
- tunnistaa digikyvykkyyden keskeisiä osa-alueita
- tuntee työyhteisön tai yhteistyötahon työskentelytapoja ja toimintakulttuuria
- hyödyntää erilaisia tapoja selvittää työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyttä
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tietosuojasta ja salassapidosta
- noudattaa säädöksiä ja organisaation ohjeita tietoturvasta
- tunnistaa työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvauhkia ja osaa uhkatilanteessa toimia roolinsa mukaisesti

Osaamisen jakaminen ja kehittäminen

Opiskelija

- soveltaa tietoa työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden vahvuuksista ja kehittämiskohteista osaamisen kehittämisen suunnittelussa
- sopii työyhteisön tai yhteistyötahon kanssa osaamisen jakamisen tavoista digikyvykkyyden vahvistamisessa
- laatii aikataulun ja suunnitelman yhteisesti sovituista kehittämistoimista
- viestii kehittämistoimista
- toteuttaa sovittuja kehittämistoimia osana työyhteisöä tai yhteistyötahon kanssa

Seuranta ja arviointi

Opiskelija

- kerää työyhteisöltä tai yhteistyötaholta palautetta ja kokemuksia toteutetuista kehittämistoimista
- analysoi palaukset ja viestii niistä työyhteisölle tai yhteistyötaholle
- arvioi onnistumistaan työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden edistämisessä
- tekee perusteltuja jatkokehittämisehdotuksia työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyden edistämisestä

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä tekemällä työyhteisön tai yhteistyötahon digikyvykkyyttä edistäviä tehtäviä alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.22. Tekoälyn hyödyntäminen työprosessissa, 15 osp (107654)

Ammattitaitovaatimukset

Tekoälyn hyödyntämismahdollisuudet

Opiskelija

- tunnistaa tekoälyn eri osa-alueita, keskeisiä toimintaperiaatteita sekä algoritmien toimintalogiikkaa
- selvittää tekoälyn yleisimpiä käyttökohteita ja käytön hyötyjä alansa työtehtävissä
- tunnistaa tekoälyn käyttöön yleisesti liittyviä riskejä eettisyyden, vastuullisuuden ja ympäristövaikutusten näkökulmista
- selvittää organisaation tapoja hyödyntää tekoälyä työprosesseissa

Generatiivisen tekoälyn hyödyntäminen

Opiskelija

- vertailee generatiivisen tekoälyn työkaluja ja arvioi niiden hyödynnettävyyttä työprosessissaan ottaen huomioon tekoälyn käyttöön liittyvät säädökset ja organisaation ohjeet
- valitsee käyttötarkoitukseen soveltuvan, saatavilla olevan tekoälytyökalun
- noudattaa säädöksiä sekä organisaation ohjeita tekoälyn käytöstä, tietoturvasta, tietosuojasta ja salassapidosta
- käyttää generatiivista tekoälytyökalua monipuolisesti työprosessin eri vaiheissa
- tunnistaa yleisimpiä kyber- ja tietoturvariskejä ja osaa uhkatilanteessa toimia roolinsa mukaisesti
- muokkaa tekoälytyökalun asetuksia käyttötarkoitukseen sopiviksi
- syöttää tarvittavia tietoja tekoälylle tietoturvallisesti, tietosuojasta ja salassapidosta sekä tekijänoikeuksista huolehtien
- antaa tekoälylle ratkaistavaan ongelmaan soveltuvan roolin
- kuvaa tekoälylle ratkaistavaa ongelmaa ja muotoilee tarkoituksenmukaisia komentoja ja kehoitteita
- arvioi kriittisesti tekoälyn tuotosten oikeellisuutta ja tunnistaa mahdollisia virheitä, vinoumia tai puutteita
- tekee perusteltuja johtopäätöksiä sekä varmistaa tuotosten eettisyyttä ja tekoälyn käytön läpinäkyvyyttä
- arvioi valitun tekoälytyökalun hyödyntämisen vaikutuksia työprosessin eri vaiheisiin
- jakaa kokemuksiaan tekoälyn hyödyntämisestä ja esittää kehitysideoita sen käytöstä työprosessissa

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä hyödyntämällä generatiivista tekoälyä monipuolisesti työprosessin eri vaiheissa alansa työpaikan työympäristössä.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.23. Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp (107655)

Vihreä siirtymä on muutos kohti ekologisesti kestäväää ja hiilineutraalia taloutta, joka nojaa vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja luonnonvarojen kestäväään käyttöön.

Vihreä siirtymä tarkoittaa sitä, että yhteiskunta ja talous siirtyvät fossiilisten energialähteiden käytöstä ympäristölle vähemmän haitallisiin ja kestäviin tuotteisiin ja palveluihin. Tavoitteena on vähentää kielteisiä ympäristövaikutuksia, erityisesti ilmastonmuutosta.

Ammattitaitovaatimukset

Vihreä siirtymä ilmiönä

Opiskelija

- ymmärtää vihreän siirtymän tavoitteet ja keskeiset käsitteet
- ymmärtää energiaratkaisujen, resurssitehokkuuden, kiertotalouden ja hiilineutraaliustavoitteiden merkityksen toimialalle
- tunnistaa vihreän siirtymän merkityksen kestäväen talouskasvun tukemisessa
- tunnistaa vihreän siirtymän monitahoisuuden ja systeemisyiden

Vihreä siirtymä toimialalla

Opiskelija

- tunnistaa toimialan ympäristövaikutuksia ja -velvoitteita
- tunnistaa toimialan haasteet ja mahdollisuudet vihreän siirtymän edistämässä
- ymmärtää millaisia rakenteellisia muutoksia vihreä siirtymä edellyttää
- tuntee alan vihreitä teknologioita ja innovaatioita
- arvioi kriittisesti toimialan vihreän siirtymän mahdollisuuksia

Vihreän siirtymän toimenpiteiden suunnittelu

Opiskelija

- tarkastelee kriittisesti nykyisten toimintatapojen vaikutusta ympäristön kuormitukseen
- ideoi vihreää siirtymää edistäviä toimenpiteitä
- hankkii tietoa eri lähteistä siitä, miten vihreän siirtymän toimenpiteitä tehdään ja arvioi tietoa kriittisesti
- tekee konkreettisia ehdotuksia vihreän siirtymän toimenpiteistä
- arvioi eri toimenpidevaihtoehtojen toteutumisen realistisuutta ja vaikuttavuutta

Vihreää siirtymää edistävä toiminta

Opiskelija

- toteuttaa käytännön toimenpiteitä vihreän siirtymän edistämiseksi
- viestii vihreän siirtymän toimenpiteistä työyhteisössään tai yhteistyötahoilleen
- innostaa työyhteisöä tai yhteistyötahoja toimimaan ympäristövastuullisesti

Arviointi

Opiskelijan suoritus on hyväksytty, kun hän osaa tehdä tutkinnon osan työtehtävät ammattitaitovaatimusten mukaisesti.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä alan käytännön työtehtäviä vihreän siirtymän edistämiseksi. Työtehtävät voivat kohdistua työpaikan, tuotteen tai palvelun vihreän siirtymän edistämisen toimenpiteisiin.

Jos ammattitaitoa ei voi kaikilta osin arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

3. Liite Arvoperusta

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on kehittää ja uudistaa yksilöiden ammatillista osaamista, työelämää ja yhteiskuntaa. Ammatillinen koulutus antaa valmiuksia toimia ammatillisesti sekä tehdä ratkaisuja eettisen ja kriittisen pohdinnan ja tietoon perustuvan harkinnan pohjalta.

Ammatillisen koulutuksen lähtökohtina ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja monimuotoisuuden arvostaminen. Ammatillinen koulutus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja demokratiaa. Osallisuus, aktiivinen toimijuus, avoimuus ja yhteisöllisyys korostuvat ammatillisen koulutuksen toiminnassa.

Ammatillinen koulutus vastaa yksilöiden, työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeiden muutoksiin joustavasti ja vaikuttavasti. Urasuunnittelutaidot ja valmiudet jatkuvaan oppimiseen korostuvat toimintaympäristöjen muuttuessa. Koulutus perustuu työelämän osaamistarpeisiin ja tarjoaa opiskelijan tavoitteisiin, elämäntilanteeseen ja tarpeisiin sopivia osaamisen kehittämisen tapoja. Turvallinen työskentely, yrittäjämäinen työote ja talouden hallinta ovat osa ammattitaitoa.

Ammatillisessa koulutuksessa ymmärretään kestävän elämäntavan välttämättömyys ja rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Ammatillinen koulutus lisää ymmärrystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä. Ammatillinen koulutus tukee kansainvälistymistä ja globaalia vastuuta.

Arvoperusta toteutuu ammatillisen koulutuksen toimintakulttuurissa sekä osaamisen hankkimisessa ja osoittamisessa eri oppimisympäristöissä.

4. Liikunnan osaamisala

Liikunnan osaamisalan suorittanut osaa ohjata yksilöitä ja asiakasryhmiä liikkumaan monipuolisia menetelmiä käyttäen sekä kehittää liikunnan toimintaympäristöä noudattaen alan lainsäädäntöä, eettisiä periaatteita sekä turvallisuusmääräyksiä. Liikuntaneuvoja (AT) osaa kannustaa liikunnalliseen elämäntapaan, korostaa liikunnan vaikutusta fyysiseen suorituskyykyyn, terveyteen sekä psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Liikunnan osaamisalan suorittaneella on valmiudet kehittää ammatillista osaamistaan, toimia yrittäjänä sekä huolehtia omasta työ- ja toimintakyvystään.

Liikuntaneuvoja (AT) voi toimia liikunnan suunnittelu- ja ohjaustehtävissä erilaisissa toimintaympäristöissä julkisella, yksityisellä tai kolmannella sektorilla. Julkisella sektorilla hänen tavallisimpia työympäristöjään ovat kunnan liikuntatoimi sekä muut liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvät toimialat. Yksityisellä sektorilla liikunnan osaamisalan suorittanut työskentelee liikuntayrityksessä, muun alan yrityksessä liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvissä tehtävissä tai itsenäisenä liikuntayrittäjänä. Kolmannella sektorilla hänen tavallisimpia työympäristöjään ovat liikunta- ja urheiluseurat sekä alueelliset ja valtakunnalliset liikunta- ja urheilujärjestöt.

5. Urheiluvalmennuksen osaamisala

Urheiluvalmennuksen osaamisalan suorittanut osaa toimia valmentajana valmennustyössä ja kehittää osaamistaan valmentajana sekä kehittää valmennuksen toimintaympäristöä. Hän osaa toimia valmentajana ihmislähtöisesti, tukea ja seurata urheilijan kokonaisvaltaista kehittymistä sekä edistää valmennustilanteiden turvallisuutta.

Urheiluvalmentaja (AT) voi toimia valmennustehtävissä kolmannella sektorilla, julkisella tai yksityisellä sektorilla. Kolmannella sektorilla hänen tavallisimpia työympäristöjään ovat liikunta- ja urheiluseurat ja julkisella sektorilla valmennuskeskukset ja urheiluakatemit. Yksityisellä sektorilla valmennuksen osaamisalan suorittanut työskentelee urheilun ammattiorganisaatioissa tai yksityisenä yrittäjänä valmennustyössä.